

Super-Vee BladeRunner

Innovativt vintagesvaj till Stratocaster

Text & foto: Gunnar E Olsson

Varför ändra på något som fungerar? Varför uppfinna hjulet på nytt? Ja, det känns ju faktiskt som om utvecklingsteamet på amerikanska Super-Vee velat göra just det. Och vilket underbart hjul det blev!

TYP Vibratostall för gitarrer av Stratocastertyp
STALLKLACKAR Nickelpläterade, gjutna i zink
DIMENSIONER 83,6 x 40,4 mm (B x D), sustainblocket: 42,9 x 12,7 mm (H x D)
STRÄNGBREDD 53,5 mm (E–E) en kompromiss mellan modernt och vintage strängavstånd, max avstånd mellan ytterskruvarna: 58,2 mm
UTSEENDE Ersätter ditt vintagestall, kan fås med svajknopp i valfri färg
ÖVRIGT Levereras med fyra monteringsskruvar, svajarm, tre insexnycklar, och tre fjädrar
PRIS BladeRunner kit 6 nickel: 1 587 kronor, guld: 1 868 kronor, frakt tillkommer, Mag-Lok: 60 dollar + frakt
TILLVERKARE Super Vee, www.super-vee.com

Drömmen om det perfekta svajet lever väl hos varje Stratocasterägare. Den gamla vintagemodellen är helt okej, och vissa modernare varianter funkar också hyfsat, men man kanske inte vill slaska ner sin älsklingsgitarr med ett stort Floyd Rose-svaj. Företaget Super-Vee har en variant som känns som en väldigt vettig kompromiss … med lite innovation inkastad som grädde på moset. Man säljer faktiskt både en Floyd Rose-liknande futuristisk, låsbar variant och en mer traditionell vintagemodell, BladeRunner. Idag kikar vi på BladeRunner.

VINTAGESVAJ TILL STRATOCASTER

Det finns en hel del tillverkare som under åren försökt, och ibland faktiskt lyckats, att förbättra

BladeRunner med svajarm och hela kitet.

Detalj BR-stall.

Leo Fenders gamla klassiska svaj till Stratocaster. Det som Leo av någon outgrundlig anledning kallade tremolo, men som egentligen borde kallas vibrato, eftersom det påverkar tonhöjd, inte tonstyrka. Men å andra sidan skrev Leo Vibrato på de förstärkare där det borde stått Tremolo, så han var ju konsekvent. Och Leo ska väl inte klandras för några små missar, han lyckades ju få så många andra detaljer rätt – till och med på första eller andra försöket. Det stora problemet med Leos originalsvaj, och många efterföljare, är dock friktionen mellan stallet och skruvarna som det vilar emot.

KONSTRUKTION

År 2005 skapade gitarrteknikern Jeff Lathrop och industridesignern Marc Caldwell sitt första Super Vee, ett låsbart vibrato. Några år senare kom BladeRunner, och den har under de år som gått förbättrats bit för bit.

BladeRunner påminner rätt mycket om ett modernt vintagestrata-svaj från Fender eller någon av de andra tillverkarna, förutom en väsentlig detalj. Där de flesta andra stratastall bygger på att stallet är upphängt på två eller flera skruvar/bultar, och att det där vilar mot upphängningen på ett par eller flera eggar, bygger BladeRunner på en annan princip. Stallet skruvas helt fast i gitarrkroppen, normalt med fyra skruvar, och istället för att stallet ska "vagga" mot dessa skruvar, har Super-Vee löst det på ett annat sätt. BladeRunner består av två huvuddelar i rostfritt stål, som hålls samman av ett tunt stålblad som löper tvärs igenom hela konstruktionen. Detta stålblad är flexibelt och böjer sig när du drar i svajarmen. Kika på bilderna så förstår ni säkert hur det fungerar. Super-Vee ger även livstids garanti på stålbladet.

Tidigare modeller hade ett mindre stålblad som enbart sträckte sig en bit in i vardera delen av stallet, men den nya varianten har en förbättrad konstruktion med ett blad, som är lika stort som hela stallplattan. Detta lär kunna förbättra både ton och sustain, och erbjuder dessutom en stabilare konstruktion. Just konstruktionen, där man inte behöver tänka på den friktion mellan skruvar och stallets egg, som gör stämningen mindre stabil, är BladeRunners största försäljningsargument gentemot traditionella svaj.

MONTERING

Att montera BladeRunner på en gitarr som redan har ett svajstall kan faktiskt inte vara enklare. BladeRunner-stallet levereras med svajarm, tre fjädrar, fyra skruvar för att installera stallet och tre insexnycklar. Stallet finns i både förnicklat och guldutförande, samt för vänsterhänta gitarrister. För den som har ett stall med två grövre stallstolpar istället för de sex mindre skruvarna, kan man välja även den varianten av platta, och går man in på deras Custom Shop, kan man skapa en egen variant av BladeRunner helt efter eget behov.

Det första man behöver göra är att stämma ner och avlägsna de gamla strängarna. Därefter tar man bort de gamla svajfjädrarna, och skruvar ur de sex skruvar som håller det gamla stallet. Sedan är det bara att lyfta ur det gamla stallet, sätta dit det nya, och dra fast det med de fyra medföljande skruvarna. Observera att stallet ska sitta helt fast mot gitarrkroppen. De fyra hålen i stallet är avlånga, så det finns möjlighet att skjuta det i sidled – för att centrera strängarna helt på greppbrädan – innan stallet fixeras. Det kan därför vara en bra idé att åtminstone sätta på yttersträngarna och spänna upp dem en aning innan de fyra skruvarna dras åt helt och hållet.

När man sedan är nöjd med centreringen är det bara att dra åt de fyra skruvarna, sätta de tre svajfjädrarna på plats, stämma upp gitarren, och justera hur högt över kroppen man vill att bakänden på svajet ska vara – precis som man gör på ett vanligt svaj. Justering av intonation och ►

Mag-Lok i väntan på skruven.

SUPER-VEE MAG-LOK

Vi passade även på att kika på en annan uppfinning från Super-Vee: Mag-Lok – något som närmast kan beskrivas som en "bend-broms" till stratasvaj. Den som spelat på en Stratocaster har säkert märkt att strängar som man inte spelar har en tendens att sänkas i tonhöjd om man gör en bend på en annan sträng. Det gäller självfallet även om man gör flertonsböjningar (double-stops). När man gör en bend får man alltid tänka på att det inte är ett fast stall, utan en variant som ger med sig en aning, när man drar i strängarna. Gör man till exempel en heltonsbend på H-strängen, och samtidigt tar en fast ton på tunna E, måste man dra lite uppåt även i E-strängen – och benda en aning mer på H, för att inte hela frasen ska bli sur. Det här får man lära sig leva med om man gillar att spela på en Stratocaster, men nu vill Super-Vee fixa detta en gång för alla. Genom att montera en liten manick, som fungerar som mothåll för svajet, intill fjädrarna, bromsar man svajets tendens att ge med sig när man bender. Den tar hjälp av en liten, men stark neodyniummagnet, som håller emot det milda våld som en bend utgör. När man däremot använder svajarmen släpper magneten sitt mothåll, och svajet fungerar precis som det ska. Så är i alla fall tanken.

Vi beslutar oss för att testa det i praktiken. Mag-Lok fästes med en skruv i trät i uttaget på baksidan av gitarren, och andra änden hakas fast i sustainblocket. Det går att finjustera hur tajt magneten ska hålla fast svajet. Det kan egentligen inte vara mycket lättare.

Och visst fungerar det! Enkla bendar påverkar inte gitarrens allmänna tonhöjd, men till en början känner man ett visst motstånd när man använder svajarmen. Med en liten extra filtpackning inuti Mag-Lok blir det genast betydligt bättre. Man får helt enkelt finjustera detta. Nu gäller det bara att vänja sig av med den sedan länge invanda extra biten som man bender.

BladeRunner på plats.

stränghöjd sker med de två mindre insexnycklarna som följer med.

Den grövsta insexnyckeln används för att dra åt den låsring som sitter i bakänden på sustainblocket, när man positionerat svajarmen i det läge man vill ha. Det förhindrar att den friktionsskruv av nylon som bestämmer hur trögt armen går, skruvar ur sig själv. Även den här låsringen är en förbättring från den ursprungliga konstruktionen.

Teknikerna på Super-Vee rekommenderar att man monterar en liten distans under strängtrycket ovanför översadeln, så att vinkeln över sadeln inte blir för brant. Man kan även smörja sadeln med till exempel Super-Vees Super Glide eller något annat smörjmedel, för att minska friktionen och ytterligare förbättra att gitarren håller stämningen.

I ANVÄNDNING

När BladeRunner-svajet är på plats och justerat, fungerar det precis som ett traditionellt svaj – fast bättre. Och man har inte behövt göra någon åverkan på sitt dyrbara instrument. Vibratoblocket, som är tillverkat i sustainium, en egen patentskyddad legering, gör säkert sitt till för att stallet även ska förbättra sustainen något i gitarren (man kan förresten välja ett block i stål eller mässing, om man föredrar det). Och BladeRunner ger faktiskt en klar förbättring. Det känns som att stallet ger mer definition och fasthet i ljudet … och sustain. Gitarren sjunger bättre, helt enkelt. Med den låsbara svajarmen, har man också en omedelbar funktion – inget glapp, som det var hos armen på det gamla svajet. Den svarar direkt, och man kan börja träna på att lira Jeff Beck-figurer med svajet (nåja) – något som var otänkbart tidigare. Gitarren håller också stämningen klart bättre. I viss mån kan detta även bero på Mag-Loken som vi monterade samtidigt som BladeRunner (se sidorutan).

Okej, min röda gitarr sjöng fint förut också, men om den var en liten bofink så har den blivit en koltrast nu …

SAMMANFATTNING

Kalasfunktion. Bättre sustain. Busenkelt att montera. Inte fullt lika enkelt att få tag på, men det går att beställa direkt från tillverkaren, och det finns återförsäljare i flera länder i Europa – vi väntar dock på Sverige. Jag beställde mitt från USA och det tog en viss tid, men det var väl värt min väntan.

Enligt tillverkaren väljer de flesta, liksom jag, sustaniumblocket, och man är nöjd med det (de flesta Fenderblock är ju tillverkade av en zinklegering). Det håller ju även vikten på gitarren nere.

Med det nya svajet på plats tycker jag nog att gitarren växte ett par klasser i kvalitet. Till mitt vita MM-bygge valde jag ett originalstall, och det kostar idag 2 369 kronor från Fender. BladeRunner är några hundralappar billigare, och är man inte fanatisk med att det måste stå Fender på stallklackarna, är svajet från Super-Vee ett fullkomligt lysande alternativ. Om man dessutom vill få ut så mycket välljud som möjligt ur sitt bygge är det inget snack om saken.

Okej, min röda gitarr sjöng fint förut också, men om den var en liten bofink då har den blivit en koltrast nu, med det nya BladeRunner-stallet på plats! ***mm***

PLUS
- Extremt lätt att montera
- Kräver inga ingrepp i gitarren
- Ger bättre sustain
- Stabilare stämning
- Ersätter ditt standardstall

MINUS
- Ingen svensk distributör